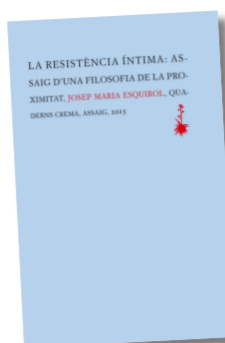

ESTILS

Apreciar la solitud per estar amb els altres

Josep Maria Esquirol, a *La resistència íntima* (Quaderns Crema), ens mostra com la vertadera cura d'un mateix ofereix escalfor als que són a la vora, protegint-los i fent-los de guia en el camí. "Hem de considerar la resistència íntima com el nom d'una experiència, pròpia de la comarca de

la proximitat; comarca que no és visita d'un dia, sinó estança habitual. Avui, romandre en aquesta comarca no és planer. La proximitat no es mesura en metres, ni en centímetres. El seu oposat no és la llunyania, ans més aviat la monocromia ubiqüa del món tecnificat".

Viure la pròpia vida

Filmat entre Mèxic i Argentina, el documental *Artesanos*, de Santiago Pando, recull el testimoni de diverses persones que ens mostren el seu potencial interior i que ens conviden a desenvolupar el nostre, més enllà dels factors i les imposicions externes. Es pot veure a <https://vimeo.com/32631804>

La cita de la setmana

"Immens és el silenci dins la pedra."
Georg Trakl

Rumi: perles de saber i sabor

En un entorn radicalment malmès, bèl·lic, és possible la força interior que no només resisteix, sinó que el sobrepassa

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Vivim temps convulsos on el llegat espiritual que la humanitat ha anat forjant amb els segles es veu seriósament amenaçat. Al mateix temps, experimentem un creixent interès per totes aquestes qüestions, i les tradicions viuen també la globalització i la fluïdesa de les comunicacions. És la nostra època. Probablement, cada comunitat que ha viscut en un temps i un espai determinat ha pensat en la diferència respecte a altres temps i geografies, i només la mirada ahistòrica, o metahistòrica, amb perspectiva, ens porta certs vincles de temps i geografies que pensàvem dispers. Les obres del místic per excel·lència de l'islam, Rumi, que va viure al segle XIII, són avui supervendes als Estats Units. Les coses són sempre més inesperades i heterogènies del que semblen.

Entrega
Rumi s'endinsa en la religió de l'amor que no entén d'etiquetes ni fronteres

Hi ha una regió del Planeta que viu intensament, cruelment, tots els desajustos dels nostres dies: Iraq, Síria, Afganistan... Una zona que, des de fa centenars d'anys, ha donat llum a les cotes més elevades d'espiritualitat, de filosofia, d'art i de literatura, en definitiva, de tota la riquesa immaterial, i que ara està sent devastada, presa per l'odi. Fa set segles, Rumi va viure precisament en aquesta regió, recorrent-la amb la seva família durant els primers vint anys, fent del viatge la seva escola. Però no pensem que l'horror actual era diferent en aquella època: "L'apassionant i apassionada vida de Rumi - explica l'islamòleg Halil Bárcena - va transcórrer tota ella en una època especialment convulsa per a l'Orient islàmic. Molt probablement no hi ha hagut en la història dels pobles islàmics un moment tan caòtic i devastador com el segle de Rumi. No obstant això - continua Bárcena -, ningú ho diria llegint la seva poesia, que deriva del goig de la unió espiritual i d'una confiança sòlida en la grandesa i la benevolència divines, ja que aquest context embogit, tenyit de sang i de dolor, pràcticament no es deixa entreveure en els seus textos". En aquest sentit, el místic nascut a l'actual Afganistan i mort a Turquia se'ns presenta tan actual com sem-

pre: en un entorn radicalment malmès, bèl·lic, és possible la força interior que no només resisteix, sinó que el sobrepassa. Ara Halil Bárcenas publica *Perlas sufies* (Herder) on comenta diverses perles de saviesa, breus textos extrets de l'extensa obra de Rumi i que l'islamòleg resident a Barcelona ens ofereix en una edició acurada i acompanyada de cal·ligrafies.

Viatge de coneixement

Rumi és fill de l'exili, de la inestabilitat i amb unes característiques innates (diuen que quan un altre dels grans místics, Ibn Arabi, el va veure de jove darrera del seu pare, va dir: "Aquí va un rierol davant d'un oceà"). Gràcies a la sòlida formació en jurisprudència i sufisme que rep de l'entorn familiar, va ser reconegut i seguit per nombrosos deixebles des de jove. Però un dia, quan tenia prop de quaranta anys, va experimentar una trobada que va trastocar la seva aparentment consolidada carrera: coneix al mestre Shams i-Tabrizi, veritable "ar-

quitecte del món espiritual de Rumi", com llegim al llibre de Halil Bárcena. En aquest encontre de Rumi amb Shams, el mestre esdevé poeta i el poeta místic, tot comença a girar, es desfan els convencionalismes, les formes, tot dan-

sa seguint la melodia del ney, la flauta de canya, com va deixar escrit el seu fill: "Es va convertir en un embriagat, ell que havia sigut un devot, però no pel vi del raïm. La seva ànima lluminosa no havia begut cap altre vi que el de la llum. Passava nit i dia dansant. Girava sobre la terra com ho fa la roda del cel. Els seus crits i gemecs ascendien al més alt firmament."

Compromís i devoció

Aquest gir, literal i radical, que ja no va aturar, ens ha arribat als nostres dies a través dels seus escrits i també de tots els deixebles que el van voler seguir, instaurant la confraria dels dervitxos giròvags estructurada a partir del seu fill. Des d'aquell moment, Rumi s'endinsa en la religió de l'amor que no entén d'etiquetes ni fronteres, un amor que no és sentimental, sinó esforç i convulsió, una pugna constant per l'autocontrol i per donar espai a allò que hom veritablement és. Al marge de convencionalismes, "el dervitx no fugí de la realitat, sinó que ens convidava a no fugir d'ella", comenta Halil Bárcena, i ens re-

corda que "pels savis sufis no existeix vivència del sagrat al marge del món i dels homes. El dervitx assumeix el repte de viure integrant el sagrat en tots els plans de l'existència, sense atrinxerar-se mai en l'elitisme espiritualista, cec davant del patiment dels altres. I per això encarna les virtuts de noblesa i compassió, coratge i devoció, humilitat i abnegació, i no perd el sentit real de les coses." Girant, dansant, alabant constantment el teixit intangible d'això que en diem realitat, Rumi escriu "l'ídol del teu ego és la mare de tots els ídols". Hi ha una batalla que és la única en la que podem sortir victoriosos per l'alquímica fórmula de deixar de ser per ésser allò que ja som, pacients, agraïts, meravellats. Ens toqui viure on ens toqui viure, envoltats de misèria i violència o d'opulència i superbia. Tant hi fa. Hi ha una dimensió interior que no fa cas dels vels i les aparences, que gira malgrat tot. Amb una màxima que va dir el poeta Fuzuli i que hauria d'esdevenir la única bandera: "Més enllà de l'amor, tot és heretgia". Un amor, com conclou Halil Bárcena, entès com una forma de coneixement i no com un efluvi sentimental, allà on consciència i ser s'abracen. L'ull del cor és el seient de l'intel·lecte pur, doncs es divisa allò que li és negat a la raó, i és a través d'ell com el dervitx contempla les realitats divines".

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:
La celebració dels
aniversaris en
les diverses
tradicions

La religió de buscar

Opinió

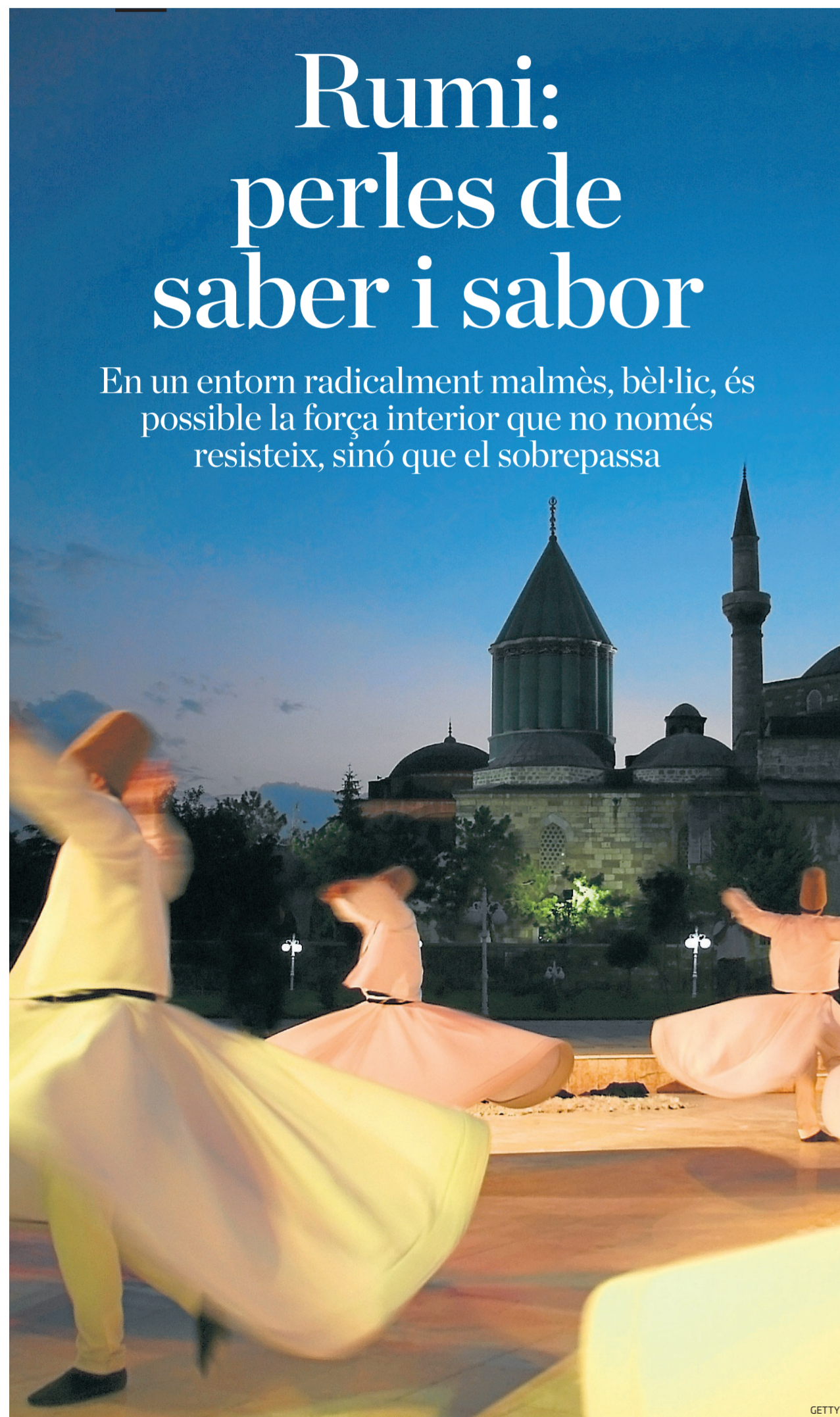
EULÀLIA FANAR
INVESTIGADORA EN TEMES
DE GÈNERE I CONFLICTE

Soterrats pels dogmes, la parcialitat i la injustícia, és normal que el nostre anhel per sortir d'un jo-carcassa busqui una espiritualitat sense religió. Però molt sovint aquesta voluntat legítima i coherent amb els temps es converteix en una caricatura del que podria ser. Anem buscant com si haguéssim perdut alguna cosa ben lluny, igual que quan regirem tota la casa per trobar aquelles claus que mai apareixen. "On deuen ser?", repetim com un mantra. Però, i si no calen claus? I si la porta d'allà on suposadament anem no té pany?

Avui en dia ens agrada molt passejar pels grans magatzems, també els immaterials. Ens inunden les ofertes, els reclams, les promocions. Tot són cursos, experiències, recessos, lectures. Potser mai havíem tingut tantes opcions i, al mateix temps, ens havíem sentit tan buits, tan perduts. Anem passant per caixa cada dos per tres, omplint el cistell de tot allò que ens ajudarà a trobar les claus. I un cop a casa, encara tenim més trastos per remenar: "I si les claus fossin aquí?", continua el mantra...

De tot aquest repertori, el que més ens agrada col·leccionar són els consells i poemes dels grans savis i sàvies de la història. Ens sentim a gust, fins i tot especials envoltats per aquestes persones, mestres, sants, místics... Immersos en la nostra pel·lícula espiritual, perdem la noció del temps i l'esforç, construïm elits i, arruïnant el nas, riem de qui no mostra el mateix interès. En definitiva, reforçem tot allò que, en un principi, rebutjàvem: dogmes, parcialitat, manca de compassió... Volíem una espiritualitat sense religió, i tenim una nova religió que s'anomena espiritualitat. Ens atreu tant la novetat, que li hem dit Déu.

I, de cop, atrafegats buscant allò que fins i tot hem oblidat que buscàvem, ens trobem amb una caixa buida que ens mira i ens diu: prou.

GETTY

GETTY